

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Antwoorden aan Atheïsten: Onderschrijft de Bijbel Polygamie?

Atheïsten, radicale feministen en andere critici van de Bijbel beweren vaak dat de Bijbel een vrouwonvriendelijke ondertoon heeft. Dat wil zeggen, de Bijbel is sterk bevooroordeeld ten aanzien van vrouwen.

Er wordt beweerd dat de auteurs van de Bijbel vrouwen louter zagen als bezit en dat ze van mindere waarde waren dan mannen. Eén van de redenen die ter ondersteuning van deze bewering worden aangevoerd, is de vermeende goedkeuring van polygamie in de Bijbel - dat wil zeggen de praktijk waarbij een man tegelijkertijd met meerdere vrouwen is gehuwd. Is het zelfs maar mogelijk dat de Bijbel deze praktijk onderschrijft?

Is het waar dat de Bijbel deze praktijk toestaat of zelfs onderschrijft? Heeft God geboden gegeven met betrekking tot polygamie – zijn die voor of tegen? Wat vinden we het feit dat veel mannen in de Bijbel - die vaak godvruchtige en rechtvaardig worden genoemd - zich met deze praktijk bezighielden?

In deze studie gaan we die vragen uitgebreid onderzoeken.

Allereerst, als je onze studie **“Is de Bijbel Misogynistisch”** nog niet hebt gezien, dan raden we je aan om daarmee te beginnen. In die studie geven we een uitgebreid overzicht van de Bijbelse kijk op vrouwen, die de basis vormt voor onze andere studies in deze serie.

Dus waar beginnen we met het beantwoorden van deze vragen?

In Mattheüs 19 werd er aan onze Messias Jesjoea een vraag gesteld over het huwelijk. Als het over dit onderwerp ging, moeten we ons goed beseffen dat het bij de reactie van Jesjoea niet de bedoeling was om met de Farizeeën te kibbelen over de nuances van bepaalde wetten in de Torah. Het antwoord van Jesjoea was bedoeld om ons te wijzen op de oorspronkelijke goddelijke instelling van het huwelijk. Hij citeerde Genesis, waar staat:

Genesis 2:24

Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten; en zij zullen tot één vlees zijn.

Aangezien onze Messias het huwelijk tussen Adam en Eva in de Hof aanhaalt als het ideale beeld van het huwelijk, denken we dat het gepast is dat ook wij daar beginnen. Je zult in dit zojuist gelezen vers opmerken dat Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk een monogame relatie is - dat wil zeggen, een man en zijn vrouw.

Wanneer de apostel Paulus dit vers citeert, wordt het zelfs nog duidelijker:

Efeze 5:31

Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn.

Je zult hier opmerken dat er staat: "die twee zullen één vlees zijn." Er staat niet drie, vier of meer. Er staat dat die twee één zullen worden. Dit is Gods goddelijke ontwerp voor het huwelijk bij de schepping.

Waarom zou God het oorspronkelijke huwelijk monogaam maken? Oudtestamenticus Dr. Richard Davidson, legt uit:

Monogamie is uiteindelijk geworteld in het monotheïsme en naar het concept van *imago Dei* (beeld van God): net als de Heere God 'één' is (Deuteronomium 6:4), en zich niet bezig houdt met vermengde relaties binnen het meer-godendom, moeten ook huwelijkspartners, die geschapen zijn naar het beeld van God, monogaam zijn in hun relatie met elkaar.

-Richard M. Davidson, "Condemnation and Grace: Polygamy and Concubinage in the Old Testament", Christian Research Journal, Vol. 38, # 5 (2015)

Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk is voor Hem dus niet een willekeurige gekozen besluit. Het is theologisch en uitsluitend gefundeerd op Bijbelse waarheden over de aard van God, zoals die wordt uitgedrukt in de Schrift. Dit is een heel belangrijk punt!

Als Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk de bedoeling heeft om een beeld te zijn van Zijn Goddelijke natuur, dan kunnen we beargumenteren dat elke afwijking van Gods oorspronkelijke ontwerp daarom een vertekening zou zijn van dat beeld. Als volgelingen van de God van Israël is het de bedoeling dat we Gods beelddragers zijn – d.w.z., dat onze levenswandel een nauwkeurige afspiegeling moet zijn van wie God is, en dat geldt ook voor onze huwelijken.

Sommigen zullen misschien tegenwerpen: *"Maar wacht! Als dit zo belangrijk is, waarom geeft God dan geen geboden die polygamie verbieden?"*

Op het eerste gezicht is dit een goed bezwaar. Als polygamie zo tegen Gods wil en het ontwerp voor het huwelijk ingaat, dan zouden we verwachten dat God dit in Zijn Wet duidelijk zou maken. Per slot van rekening zijn overspel en homoseksualiteit ook verdraaiingen van Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk, en daarom staan er duidelijke wetten tegen deze handelingen. Maar als het op polygamie aankomt, dan staan er verschillende passages in de *TANAKH*, die deze praktijk, op het eerste gezicht, lijken toe te staan of zelfs goedkeuren. Hoe gaan we daarmee om?

In deze studie is onze uitleg vrij eenvoudig:

- Allereerst is polygamie, net als homoseksualiteit en overspel, een duidelijke afwijking van Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk, zoals dit werd vastgelegd in de schepping.
- Ten tweede, eigenlijk verbiedt de Bijbel heel expliciet polygamie.
- Ten derde, in plaats van dat de Bijbel deze daad onderschrijft, wordt polygamie in een negatief daglicht gesteld en eigenlijk door de hele Bijbel heen ontmoedigd.
- En ten vierde, de passages waar God polygamie lijkt goed te keuren, worden verkeerd begrepen.

Met betrekking tot ons eerste punt hebben we in het verslag van de schepping, in Genesis, al gezien dat monogamie inderdaad Gods oorspronkelijke ontwerp is voor het huwelijk. En nogmaals, we hebben gezien dat zowel Jesjoea als Paulus dit oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk bevestigen door die gevestigde waarheid te gebruiken als basis voor hun eigen onderwijs.

Het is geen toeval dat het Nieuwe Testament heel consequent en onveranderd de leerstelling van Genesis bevestigt, namelijk dat het huwelijk een inzetting is tussen één man en één vrouw.

De apostel Paulus zegt heel duidelijk in 1 Korinthe 7:2:

1 Korinthe 7:2

Maar laat vanwege allerlei vormen van hoererij iedere man zijn eigen vrouw hebben en iedere vrouw haar eigen man.

De instructies van Paulus over het huwelijk zijn gebaseerd op de Torah en het onderwijs van Jesjoea.

In 1 Timotheüs 3:2 en vers 12 geeft ook Paulus aan dat opzieners en diakenen binnen de gemeente slechts één vrouw mogen hebben, wat nogmaals het belang onderstreept van deze goddelijke waarheid, aangezien opzieners een voorbeeld moeten zijn van een rechtvaardige wandel voor de rest van de gemeente.

Sommigen proberen te suggereren dat de woorden van Paulus over een rechtvaardige wandel, in 1 Timotheüs 3: 2 en vers 12, verwijzen naar een echtscheiding - dat wil zeggen dat men niet opnieuw mag trouwen na een echtscheiding. Er bestaat in de Wet van God echter geen instructie, die het hertrouwen na een echtscheiding verbiedt. In feite is Deuteronomium 24 het hoofdstuk in de Torah, dat helemaal gaat over de instructies rondom een echtscheiding, en we lezen daar dat het hertrouwen na een echtscheiding is toegestaan. Paulus voegt niets toe aan het Woord van God (Deuteronomium 4:2). 1 Timotheüs 3 gaat niet over echtscheiding. Vanwege de context moeten we eigenlijk opmerken dat echtscheiding niet eens wordt genoemd in 1 Timotheüs 3!

Paulus gaf instructies om geen andere vrouw te nemen terwijl je nog getrouwd bent.

Nogmaals, Paulus heeft deze instructie niet zelf verzonnen. Zijn onderwijs was gebaseerd op de Torah, en daarom interpreteerde hij de kwestie van polygamie als een duidelijk verbod. Maar waar staat deze uitspraak van Paulus dan in Torah?

Zoals we eerder aangaven, is Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk niet willekeurig gekozen, maar weerspiegelt het diepe theologische waarheden over Zijn karakter en Zijn aard. Daarom druist polygamie duidelijk in tegen Gods oorspronkelijke bedoeling van het huwelijk bij de schepping. Dat is duidelijk. Paulus had absoluut het scheppingsverslag kunnen citeren als Torah-gebod tegen polygamie, maar, zoals critici zullen beweren, lijkt het scheppingsverhaal erop dat 'het één man en één vrouw ontwerp' hoogstens kan worden neergezet als de 'beste keuze' en niet echt een duidelijke instructie is in de Torah. Toch presenteert Paulus zijn standpunt als een duidelijke instructie uit de Torah, waarbij hij polygamie heel duidelijk verbiedt. Polygamie wordt door Paulus gedefinieerd als het niet onberispelijk zijn. Polygamie wordt niet gezien als een rechtvaardig leven.

Dus, waar heeft Paulus dan zo'n duidelijke instructie gevonden in de Torah, die polygamie verbiedt - dat zijn opmerking over een opziener die in polygamie leeft, geen rechtvaardig leven uitdraagt?

Dat brengt ons bij het tweede punt - namelijk dat de Bijbel, de Torah, heel expliciet polygamie verbiedt. Laten we om te beginnen het volgende gebod in Leviticus eens overwegen:

Leviticus 18:18

Verder mag u niet naast uw eigen vrouw haar zuster tot vrouw nemen. U zou haar krenken door haar schaamte te ontbloten terwijl zij nog in leven is.

Dit vers wordt meestal vertaald als het verbieden van één type polygaam huwelijk, in het bijzonder een huwelijk met twee zussen terwijl ze allebei in leven zijn. De implicatie van deze interpretatie is dat een man niet kan trouwen met zijn schoonzuster, *maar* dat polygamie in het algemeen wel is toegestaan.

Geleerden hebben deze uitleg echter aangevochten. Er zijn veel redenen om aan te nemen dat dit vers niet noodzakelijkerwijs verwijst naar twee bloed-gerelateerde zussen, maar juist naar twee *vrouwen* in het algemeen.

Dus, "zuster" zou een ruimere betekenis hebben en elke vrouw omvatten, niet alleen een bloedverwant. Als deze interpretatie correct is, dan hebben we een expliciet gebod in de Torah dat polygamie verbiedt.

Omdat dit zo'n cruciaal punt is, gaan we veel tijd besteden aan het onderzoeken van de reden waarom we geloven dat dit vers polygamie in het algemeen verbiedt. Dit zal een goede basis zijn, als we dit onderwerp iets verderop in de Schrift gaan onderzoeken.

Dus waarom zouden we moeten geloven dat Leviticus 18:18 *alle* vormen van polygamie verbiedt, en niet simpelweg een huwelijk tussen een man en twee echte zussen? Er zijn verschillende punten waar we naar zullen kijken om deze zaak te verdedigen.

Allereerst staat er in het Hebreeuws voor "naast uw eigen vrouw haar zuster" *ishah el-achotah*, wat letterlijk "een vrouw naast haar zus" betekent. Dit is een idiomatische uitdrukking, die altijd wordt gebruikt in een verdelende betekenis van 'de één naast de ander'. Bekijk de volgende verzen eens, waarin exact deze zin idiomatisch wordt gebruikt:

Exodus 26:3

Vijf tentkleden moeten **aan elkaar** [*ishah-el-achotah*] vastgemaakt worden, en nog eens vijf tentkleden moeten **aan elkaar** [*ishah-el-achotah*] vastgemaakt worden.

חַמֵּשׁ הַיְרִיעוֹת תִּהְיֶינָה חִבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אָחֹתָהּ וְחַמֵּשׁ הַיְרִיעוֹת חִבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אָחֹתָהּ:

Exodus 26:6

Dan moet u vijftig gouden haken maken en met die haken de tentkleden **aan elkaar** [*ishah el-achotah*] vastmaken, zodat de tabernakel één geheel is

וַעֲשִׂיתָ חֲמֵשִׁים חֲמִשִּׁים קְרוֹסֵי זָהָב וְחִבַּרְתָּ אֶת־הַיְרִיעוֹת אִשָּׁה אֶל־אָחֹתָהּ בְּקְרוֹסִים וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד: פ

Ezechiël 1:9

Hun vleugels raakten **elkaar** [*ishah-el-achotah*]. Zij draaiden zich niet om wanneer zij gingen, zij gingen ieder recht voor zich uit.

חִבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אָחֹתָהּ כַּנְּפִיָּהֶם לֹא־יִסְבּוּ בְּלִכְתָּן אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יֵלְכוּ:

In Exodus 26 zul je opmerken dat het spreekt over het aan elkaar haken van tentkleden met haken "de één aan de ander", wat letterlijk "een vrouw aan haar zuster" betekent - *ishah el-achotah* - exact dezelfde uitdrukking die in Leviticus 18:18 wordt gebruikt.

Het vers in Ezechiël spreekt over de vleugels van de cherubs die 'elkaar' raken, wat wederom letterlijk vertaald kan worden als 'een vrouw aan haar zuster'.

In feite wordt elke keer dat de uitdrukking *ishah el-achotah* in de TANACH voorkomt, dit op een idiomatische manier gebruikt, wat de 'één aan de ander' betekent.

- Exodus 26:3
- Exodus 26:5
- Exodus 26:6
- Exodus 26:17
- Ezechiël 1:9
- Ezechiël 1:23
- Ezechiël 3:13

Dit is ook het geval met het mannelijke equivalent van deze uitdrukking, *ish el-akiw*, wat letterlijk 'een man aan zijn broer' betekent. Elke keer dat deze uitdrukking voorkomt, wordt deze idiomatisch gebruikt in een verdelende zin van "de één naast de ander":

- Genesis 37:19
- Genesis 42:21
- Genesis 42:28
- Exodus 16:15
- Exodus 25:20
- Exodus 37:9
- Numeri 14:4

- 2 Koningen 7:6
- Jeremia 13:14
- Jeremia 25:26
- Ezechiël 24:23
- Ezechiël 33:30

Dus, wanneer we bekijken hoe de uitdrukking *ishah el-achotah* consequent door de hele Schrift heen wordt gebruikt, lijkt het erop dat we Leviticus 18:18 idiomatisch en distributief moet opvatten als dat het aangeeft dat je niet met een andere vrouw mag trouwen, naast je eigen vrouw. Deze zin wordt overal in de Bijbel op deze wijze gebruikt en daarom lijkt het onlogisch om Leviticus 18:18 te interpreteren als dat het verwijst naar twee echte zussen.

Het woord "zuster" in Leviticus 18:18 is daarom een ruimere en meer algemene verwijzing naar een vrouwelijk persoon, wat taalkundig absoluut gerechtvaardigd is in de TANACH. Neem bijvoorbeeld deze tekst uit Hosea:

Hosea 2:1 (WV)

Dan zult u weer tegen uw broeders zeggen: "Ammi" – mijn volk – en tegen uw **zusters:**"Ruchama" – medelijden.

Hier verwijst de term "zusters" niet naar echte zussen, maar heeft het een bredere betekenis.

Interessant genoeg werd deze uitleg van Leviticus 18:18 ook gedeeld door de Qumran-gemeenschap, een Joodse sekte uit de eerste eeuw, waar de Dode-Zeerollen vandaan komen. Eén van de Dode-Zeerollen is bijvoorbeeld bekend als De Tempelrol, en geeft commentaar op Deuteronomium 17:14-20 aangaande koningen. Volgens geleerden doet dit commentaar een beroep op Leviticus 18:18 als bewijstekst in de oud-Hebreeuwse taal tegen polygamie, terwijl de modernere uitleg zich beperkt tot slechts de zus van de vrouw. De Tempelrol parafraseert Leviticus 18:18 als volgt:

Hij mag geen vrouw uit andere volken nemen. Maar in plaats daarvan moet hij een vrouw uit het huis van zijn vader nemen - dat wil zeggen uit het gezin van zijn vader. **Naast haar mag hij geen andere vrouw nemen; nee, zij alleen zal bij hem blijven zolang ze leeft.** Als ze sterft, mag hij voor zichzelf een andere vrouw nemen uit het huis van zijn vader, dat wil zeggen uit zijn gezin.

-11QT57:15-19, Michael Wise, Marin Abegg & Edward Cook, "Dead Sea Scrolls: A New Translation," blz. 485

Geleerde en theoloog, Angelo Tosato, stelt dat deze interpretatie van dit vers in de Qumran-gemeenschap de beste oorspronkelijke betekenis van Leviticus 18:18 weerspiegelt:

De Qumran-uitleg van Leviticus 18:18 is niet alleen correct, maar komt veel meer overeen met de oorspronkelijke betekenis dan de uitleg die er tegenwoordig aan wordt gegeven.

-Angelo Tosato, "The Law of Leviticus 18:18: A Reexamination," CBQ Vol. 46, blz. 208

Op basis van de opmerkingen, die Paulus maakt over mannen die meerdere vrouwen nemen terwijl ze al getrouwd zijn, die hij 'niet onberispelijk' noemt, lijkt het erop dat Paulus bij Leviticus 18:18 hetzelfde standpunt innam als de Qumran-gemeenschap.

Ten tweede, als de auteur van Leviticus de bedoeling had dat men Leviticus 18:18 zou interpreteren als een verbod op het huwen van echte zussen, maar polygamie in het algemeen impliciet zou toestaan, zou dat grammaticaal heel duidelijk zijn aangegeven. Maar het tekstuele bewijs suggereert iets anders. Dr. Gordon P. Hugenberger, oudtestamenticus en professor, legt het als volgt uit:

Inderdaad, als het de bedoeling was geweest van Leviticus 18:18 dat het een man verboden wordt om te trouwen met twee vrouwen die echte zussen waren, dan had dat met aanzienlijk minder dubbelzinnigheid kunnen gebeuren door het gebruik van het voegwoord "en [ו]", in plaats van het voorzetsel "aan [ל]", dat wil zeggen "een vrouw en haar zus". De grammatica van deze uitdrukking zou dan precies analoog zijn aan die van "een vrouw en haar dochter", de uitdrukking die de auteur in het onmiddellijk daaraan voorafgaande vers gebruikte, waar hij seksuele relaties verbiedt met een vrouw en haar dochter. Het lijkt waarschijnlijk dat men zich bewust was dat het er zo stond, wat er al toe had geleid dat de Zadokieten en de Qumran-gemeenschap, in de eerste eeuw voor Christus, en ook de veel latere Karaiten, Lev. 18:18 zagen als een expliciet verbod op polygamie.

-Gordon P. Hugenberger, "Marriage as a Covenant: A Study of Biblical Law & Ethics Governing Marriage, Developed from the Perspective of Malachi," blz. 115-116

Met andere woorden, het feit dat dit vers het voorzetsel "aan" gebruikt in plaats van het voegwoord "en" ondersteunt ons argument dat we deze zin idiomatisch moeten begrijpen, op een verdelende wijze, in plaats van dat het over twee echte zussen gaat. Als het naar twee echte zussen zou verwijzen, dan zou de formulering van het vers overeenkomen met de andere anti-incestwetten van Leviticus 18, maar dat is niet het geval.

Ten derde, het feit dat Leviticus 18:18 polygamie in het algemeen verbiedt wordt nog duidelijker als we kijken naar de reden voor dit gebod, namelijk om rivaliteit tussen de twee vrouwen te voorkomen: **"Je mag niet naast je vrouw haar zuster als bijvrouw (rivaal ESV) nemen."** Rivaliteit ontstaat bij elke vorm van polygame verbintenis, niet alleen bij het trouwen met twee echte zussen. Zoals Tosato opmerkt:

Deze uitleg toont aan dat de handeling waartegen deze wet optreedt, op zich niet als misdadig wordt gezien, (het is dus geen incestueuze verbintenis; en ook geen seksuele verbintenis die intrinsiek pervers is), **maar het wordt als misdadig gezien ten opzichte van de eerste vrouw van de man**, die daardoor zou worden beschadigd. Daarnaast is de schade, die deze wet wil voorkomen, zodanig (rivaliteit, vijandschap) dat *elke* vrouw (en niet noodzakelijk een zus van de eerste vrouw) dit kan veroorzaken.

-Angelo Tosato, "The Law of Leviticus 18:18: A Reexamination," CBQ Vol. 46, blz. 207

De tekst, **"bijvrouw / tegenpartij (rivaal ESV)"**, die is gebruikt in Leviticus 18:18, wordt ook gebruikt in 1 Samuël 1:6 met betrekking tot de omstreden relatie tussen Peninna en Hanna, de vrouwen van Elkana. En er is geen bewijs dat deze vrouwen echte zussen waren:

1 Samuël 1:6

Haar tegenpartij (rivaal ESV) treiterde haar telkens weer om haar kwaad te maken, omdat de HEERE (JHWH) haar baarmoeder toegesloten had.

Als de reden voor dit gebod was om rivaliteit tussen bijvrouwen te vermijden, dan is het gewoon niet logisch als deze wet zich beperkt tot echte zussen. Door de hele geschiedenis heen hebben we moeilijke onderlinge relaties gezien tussen de bijvrouwen, of het nu zussen waren of niet. Je hoeft niet verder te zoeken dan de vrouwen van Abraham, Sarai en Hagar, om dit te ontdekken.

Met andere woorden, als de hedendaagse uitleg van Leviticus 18:18 waar is, waarom zou er dan alleen maar rivaliteit en strijd zijn in een polygame relatie als de vrouwen echte zussen waren? De rivaliteit en de strijd ontstaan doordat de vrouwen strijden om de aandacht en liefde van dezelfde man te krijgen. Zouden alleen zussen die rivaliteit ervaren in hun strijd om aandacht en liefde van dezelfde man? Natuurlijk niet.

Hoeveel vrouwen zouden er bereid zijn om de liefde en de aandacht van dezelfde man te delen in plaats van de verkozen relatie tussen één man en één vrouw? Dat is waar Leviticus 18:18 over lijkt gaan, waar staat dat elke polygame relatie waarschijnlijk rivaliteit tussen de vrouwen zal voortbrengen, of het nu zussen zijn of niet.

We hebben nog een laatste punt dat we willen aanhalen over deze tekst met betrekking tot de algemene literaire structuur van Leviticus 18. Sommige mensen houden vol dat Leviticus 18:18 te maken heeft met een specifieke incestueuze relatie waarbij twee echte zussen betrokken zijn, omdat het onmiddellijk volgt op een aantal andere wetten die verschillende incestueuze relaties verbieden.

Geleerden hebben er echter op gewezen dat er in Leviticus 18 een grote literaire spatie staat tussen vers 17 en 18. Dit hoofdstuk toont twee afzonderlijke lijsten van wetten - de eerste lijst behandelt specifieke wetten, die verschillende incestueuze relaties verbiedt, en de tweede lijst behandelt meer in het algemeen de wetten aangaande seksuele moraliteit. Leviticus 18:18 maakt deel uit van de *tweede* lijst en is daarom niet bedoeld om te worden opgenomen in de lijst van anti-incestwetten van de verzen 6-17.

Theoloog Dr. Paulus Copan legt uit:

Elk vers in 7-17 begint hetzelfde, met het zelfstandig naamwoord "de schaamdelen (van) [*ervâh* (naaktheid)]", gevolgd door het gebod: "U mag de schaamdelen van ... niet ontbloten." Ook wordt na elk vers (behalve in vers 9) een verklaring gegeven over het gebod (bijv. "Zij is uw moeder"); deze verklaring vinden we niet terug in vers 18, wat we wel zouden verwachten als het een incestverbod was geweest. Daarentegen begint elk vers in 18-23 met een andere constructie. Zelfs als je geen Hebreeuws leest, kun je eigenlijk gewoon naar de tekst kijken en meteen het verschil zien in structuur, beginnend bij vers 18. De verzen 18-23 beginnen allemaal met wat we de waw-conjunctief noemen (zoals ons woord 'en') gevolgd door een ander woord dan "schaamdelen" (*ervâh* (naaktheid)); daarnaast, in plaats van het consequente gebruik van het negatieve (lo (niet)) plus het werkwoord "ontbloten" (*tegalleh*, van het grondwoord *gâlâh*), zoals in 7-17, staan de negatieve aanduidingen hier voor andere werkwoorden dan ontbloten. **Waarom zijn deze verschillen belangrijk? In de verzen 6-17 hebben we te maken met familiebanden, terwijl de verzen 18-23 verboden seksuele relaties buiten familiebanden behandelen.**

-Paulus Copan, Is God a Moral Monster: Making Sense of the Old Testament God, blz. 113

Dit alles leidt ons tot de conclusie dat Leviticus 18:18 waarschijnlijk verwijst naar *elke vorm* van twee vrouwen en niet alleen verwijst naar twee echte zussen. Zo verbiedt Leviticus 18:18 een man om een andere vrouw te trouwen naast zijn eerste vrouw zolang zij nog leeft. Dat wil zeggen, de Torah verbiedt heel expliciet polygamie.

Dat gezegd hebbende, zelfs als je al het bewijs negeert en blijft volhouden dat Leviticus 18:18 heel specifiek verwijst naar twee echte zussen, dan zou daaruit nog steeds niet meteen volgen dat polygamie in het algemeen is toegestaan.

Leviticus 19:29 verbiedt bijvoorbeeld een man om zijn dochter te prostitueren. Het feit dat dit gebod specifiek verwijst naar een dochter, geeft een man niet impliciet toestemming om *andere* vrouwen tot prostitute te maken, zoals zijn vrouw of zijn zus. Daarom vinden we in Leviticus 18:18 gewoon geen reden om aan te nemen dat polygamie impliciet wordt toegestaan.

In feite zou dit vers nog steeds gebruikt kunnen worden *tegen* polygamie! Zelfs als we aannemen - nogmaals, in tegenstelling tot het bewijs - dat Leviticus 18:18 specifiek aangeeft dat je niet met de letterlijke zus van je vrouw moeten trouwen, zou er *nog steeds* een redelijk argument kunnen worden aangevoerd dat dat deze wet meer algemeen van toepassing is op het nemen van *elke* aanvullende vrouw.

Nogmaals, dit zou net zo zijn als de wet in Leviticus 19:29. Ook al verwijst die wet specifiek naar een de dochter van een man, wordt het duidelijk dat deze wet meer algemeen moet worden gezien als een wet tegen het prostitueren van *elke* vrouw. Een consistente exegese van gezond verstand geeft ons dus het recht om Leviticus 18:18 meer in het algemeen toe te passen in plaats van deze wet te beperken tot echte zussen.

In een Hebreeuwse perspectief is het gebruikelijk om geboden op een wijze te interpreteren die verder gaat dan de letterlijke toepassing ervan. De achterliggende bedoeling van elk gebod moet ook worden toegepast.

Bijvoorbeeld:

Exodus 23:4

Wanneer u een rund van uw vijand of zijn verdwaalde ezel aantreft, moet u het dier beslist bij hem terugbrengen.

Als het paard of het schaap van je vijand verdwaalt, moet je het dier dan aan hem teruggeven? ... Of moet je alleen zijn rund of zijn ezel aan hem teruggeven? Het is duidelijk dat we elk dier moeten teruggeven om het overeen te laten komen met de achterliggende gedachte van dit gebod. Het zou zelfs redelijk zijn om dit gebod te lezen als dat we een ander beleefdheid en respect moeten betonen, zelfs onze vijanden.

In een ander voorbeeld zien we hoe Paulus de achterliggende gedachte van een wet toepast die verder gaat dan wat er letterlijk wordt gezegd:

1 Korinthe 9:8-9

Spreek ik dit naar de mens? Of zegt ook de wet niet hetzelfde? Want in de wet van Mozes staat geschreven: U mag een dorsende os niet muilbanden.

Paulus geeft bij deze uitgebreide interpretatie van de Torah zelfs aan dat die niet van hemzelf komt, maar van JHWH. Paulus zegt dus dat het de bedoeling is van JHWH dat we elk gebod breder begrijpen dan wat er letterlijk staat.

Paulus is het eens met de letterlijke tekst dat je een os niet mag muilkorven bij het dorsen. Maar wat is het doel ofwel de intentie van het gebod?

De gedachte is dat het dier voor jou aan het werk is, en dat het harder en effectiever kan werken als het de kans krijgt om tijdens het werk te eten.

Paulus neemt dit concept vervolgens verder dan wat er letterlijk staat en past het toe op het voeden en ondersteunen een bediening. Het is het werk van voorgangers om de kudde te voeden, en Paulus gebruikt het aangehaalde gebod van Mozes als voorbeeld om aan te geven dat de voorgangers moeten worden gevoed. Zoals het voeden van een os niet echt in het belang is van de os, maar profiteren wij van het werk van de os. Zo is het ondersteunen van een bediening niet in het belang van de bediening, maar van iedereen die baat heeft bij het werk van die bediening.

Paulus legt het verder uit:

1 Korinthe 9:9-12

... U mag een dorsende os niet muilbanden. Bekommert God Zich alleen maar om de ossen? Of zegt Hij dit vooral om ons? Jawel, om ons is geschreven dat wie ploegt, in hoop hoort te ploegen, en dat wie in hoop dorst, het deel waarop hij hoopt, hoort te krijgen. Als wij bij u het geestelijke gezaaid hebben, is het dan te veel als wij van u het stoffelijke oogsten? Als anderen aan dit recht over u deelhebben, waarom wij niet des te meer ...?

We moeten dus begrijpen dat geboden een diepere betekenis hebben dan wat er letterlijk staat, en daar moeten we altijd rekening mee houden.

Zoals we eerder aanhaalden, zou dit hetzelfde zijn als bij de wet van Leviticus 19:29. Ook al verwijst de wet heel specifiek naar de dochter van een man; is het duidelijk dat de wet breder moet worden toegepast tegen het prostitueren van *elke* vrouw. Een consequente, logische exegese geeft ons dus de mogelijkheid om Leviticus 18:18 meer in het algemeen toe te passen, in plaats van de wet te beperken tot letterlijke zussen, net zoals we dat zouden doen bij de andere geboden.

Sommigen maken misschien bezwaar tegen geldigheid deze wet en zeggen: "Zelfs als Leviticus 18:18 een wet is die polygamie verbiedt, kan het nog steeds niet verkeerd zijn, want er wordt geen straf genoemd voor het overtreden ervan!"

Dit bezwaar is vrij eenvoudig te beantwoorden. Hoewel het waar is dat de Torah geen enkele juridische consequentie noemt voor het plegen van polygamie, is het gebod tegen polygamie in dat opzicht zeker niet uniek.

Er is bijvoorbeeld ook geen juridische straf als je een ander haat, ondanks dat Leviticus 19:17 zegt: "[U mag in uw hart uw broeder niet haten](#)". Het tiende gebod geeft aan dat je niet mag begeren, maar ook daar spreekt de Torah niet over een straf voor het overtreden van deze wet. Niemand suggereert dat het ontbreken van een straf voor het overtreden van deze geboden, de geboden ongeldig maakt.

Dus waarom blijft polygamie onbestraft binnen het gerechtelijke systeem van de Torah, ondanks dat het door God als zondig wordt gezien?

Hugenberger geeft hier een mogelijke uitleg aan:

Leviticus 18:18 kan worden gecategoriseerd als een *lex imperfecta*, een wet die iets verbiedt dat niet af te dwingen is (als weerspiegeling van een samenleving die in elk geval niet over de vereiste middelen beschikt voor handhaving).

-Gordon P. Hugenberger, *"Marriage as a Covenant: A Study of Biblical Law & Ethics Governing Marriage, Developed from the Perspective of Malachi,"* blz. 118

Met andere woorden, praktisch gezien zou het in de oudheid moeilijk zijn geweest om een straf op te leggen voor het overtreden van deze wet. Maar wat de reden ook mag zijn, het feit dat er geen juridische gevolgen zijn voor het overtreden van Gods wet tegen polygamie, is zeker geen basis voor het verwerpen van de wet.

Wat dat betreft, benadrukt het feit dat er geen straf is voor het overtreden van Leviticus 18:18 eigenlijk nog duidelijker het verschil tussen deze wet en de eerdere anti-incestwetten. Leviticus 20 herhaalt de anti-incestwetten van Leviticus 18 en somt de straffen op voor het overtreden ervan. Je zult echter merken dat de gebod in Leviticus 18:18 afwezig is. Dit feit heeft de geleerden ertoe gebracht om redelijkerwijs aan te nemen dat de wet in Leviticus 18:18 daarom niet een andere vorm van incest is, maar een wet tegen polygamie in het algemeen.

We concluderen daarmee dat Leviticus 18:18 ons een expliciet gebod geeft tegen de praktijk van polygamie. Dit komt natuurlijk overeen met Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk zoals dit werd vastgelegd in de schepping. Als het gaat om seksuele relaties is polygamie, net als homoseksualiteit en overspel, een afwijking van Gods oorspronkelijke ontwerp en daarom moeten we niet verbaasd zijn dat er een gebod staat in de Torah dat dit verbiedt.

Dat gezegd hebbende, zou het ons niet moeten verbazen als we ontdekken dat polygamie, in plaats van dat het wordt onderschreven, vaak in een negatief daglicht wordt gesteld en door de hele Bijbel heen eigenlijk ontmoedigd lijkt te worden. We kunnen redelijkerwijs aannemen dat iedereen die in de Bijbelse geschiedenis een polygame relatie had, niet alleen God oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk overtrad, zoals dit was aangegeven in de Schepping, maar zoals we lezen, ook Zijn Wet overtrad.

Zoals Davidson opmerkt:

In de periode van de Patriarchen zijn er verschillende Bijbelse voorbeelden van meervoudige huwelijken. Hoewel deze Bijbelverhalen geen expliciete veroordeling uitspreken over deze praktijk, **wordt elk verhaal op dusdanige wijze beschreven dat het de theologie van afkeuring onderstreept.** Het verslag van deze polygame relaties wemelt van onenigheid, rivaliteit, verdriet en zelfs rebellie, en toont de reden voor en / of rampzalige gevolgen van zulke relaties die onvermijdelijk samengaan met de afwijking van Gods ideale huwelijksrelatie zoals in Eden. "

-Richard M. Davidson, "Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament," blz. 180

Sommige mensen halen Lamech uit Genesis 4 aan, als Bijbels figuur die geen negatieve gevolgen had van zijn polygamie. We zijn het daarmee eens, maar het verhaal, in Genesis 4, toont ons een beeld van een man die al een leven leidt dat tegen de Torah ingaat. Hij is een afstammeling van Kaïn waarvan we weten dat hij in opstand kwam tegen de Torah. Lamech leefde een leven van geweld en wraak. Dus hoewel we niet kunnen zeggen dat Lamech negatieve gevolgen had van zijn polygamie, kunnen we wel zeggen dat hij al een leven leidde dat rebelleerde tegen de Schepper. Sommige geleerden beweren zelfs dat het hele verhaal van Lamech is opgeschreven om de afwijking te beschrijven van JHWH's ideale bedoeling voor de mensheid, zoals vastgelegd in de gehele schepping. De onrechtvaardige levensstijl van Lamech, die ook polygamie omvatte, is da ook niet echt een goed voorbeeld om de gedachte van polygamie echt positief te ondersteunen.

Afgezien van Lamech zijn er nog een paar verhalen in de Bijbel over personen die ervoor kozen om polygamist te zijn.

Bij de polygamie van Abram is heel duidelijk dat het een negatieve omgeving creëert. We zien de voortdurende strijd en onenigheid tussen Saraï en Hagar en ook tussen Izak en Ismaël. Er kan zelfs een literaire parallel worden getrokken tussen de polygamie van Abram met Saraï en Hagar en de val van Adam en Eva in Genesis 3.

Genesis 3:6 zegt bijvoorbeeld dat Eva van de vrucht van de boom „nam” - *laqach* - en die „gaf” - *nathan* - aan Adam.

Op dezelfde manier zegt Genesis 16: 3 dat Saraï haar slavin Hagar „nam” - *laqach* - en haar aan Abram „gaf” - *nathan* -.

Overweeg ook Genesis 3:17, waar staat dat Adam "luisterde naar de stem van" zijn vrouw. En ook in Genesis 16:2 staat dat Abram "luisterde naar de stem van" zijn vrouw Saraï.

Je ziet dat dezelfde Hebreeuwse woorden en uitdrukkingen in beide verhalen en in dezelfde volgorde worden gebruikt. Deze parallellen hebben ertoe geleid dat veel geleerden tot de conclusie zijn gekomen dat de auteur van de Bijbel opzettelijk het schandaal van Hagar in verband bracht met de val van Adam en Eva. Met andere woorden, de polygamie van Abram wordt afgebeeld als de "val" van Abram en Saraï, net als de val van Adam en Eva in de Tuin. Hagar, als de tweede vrouw, is de verboden vrucht.

Iets verderop zien we dat de polygamie van Jakob eveneens leidt tot een voortdurende strijd, twist, bedrog en jaloezie binnen zijn zeer disfunctionele gezin. Nogmaals, ook bij Jakob zien we het duidelijke beeld van de gevolgen die ontstaan als je je afkeert van Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk.

De Bijbel vermeldt dat, toen Ezau veertig jaar oud was, hij eveneens polygamist werd. De vrouwen van Ezau **"waren een bittere kwelling voor Izak en Rebekka"** (Genesis 26:34-35). Hebrëeën 12:16 zegt dat Ezau een **"seksueel immoreel onheilig"** karakter had, dus is het niet zo verrassend om te zien dat hij afweek van Gods ontwerp voor het huwelijk, door polygamist te worden.

De rechter Gideon, van wie in Richteren 8:30 wordt gezegd dat hij **"veel vrouwen"** had, wordt soms aangehaald als voorbeeld van Gods goedkeuring van polygamie. Hoewel het waar is dat Gideon, als voorbeeld van geloof, wordt aangehaald in Hebrëeën 11:32, is er geen reden om aan te nemen dat God elk aspect van zijn karakter en daden onderschreef. In feite is het een belangrijk thema van het boek Richteren dat "de mens deed wat goed was in zijn eigen ogen".

De auteur roept ons op om de afgoderij en de seksuele immoraliteit van die tijd te veroordelen, en hij deed dat door alle lelijke details en catastrofale gevolgen van de zonde vast te leggen. Gideon is geen uitzondering. De trots en afgoderij van Gideon droegen er later in zijn leven aan bij dat het volk Israël afgleed en afvallig werd, wat z'n hoogtepunt bereikte bij Abimelech, één van de zonen van Gideon, die zijn zeventig broers en zussen liet vermoorden (Richteren 9:5). Men zou zelfs kunnen stellen dat de auteur opzettelijk de polygamie van Gideon aanhaalt om het in verband te brengen met zijn negatieve nalatenschap.

Misschien wel het meest voor de hand liggende voorbeeld van de rampzalige gevolgen van polygamie is koning Salomo, die met 700 vrouwen was getrouwd en 300 bijvrouwen had. De polygamie van Salomo ging lijnrecht in tegen het gebod in Deuteronomium 17:17, dat aan koningen was gegeven, namelijk om niet meerdere vrouwen te hebben, waar we later wat verder op in zullen gaan.

De bijbelauteur geeft duidelijk aan dat de afgoderij van Salomo en zijn uiteindelijke ondergang het directe gevolg waren van zijn polygamie:

1 Koningen 11:3-4

Hij had zevenhonderd vrouwen – vorstinnen – en driehonderd bijvrouwen. **Zijn vrouwen deden zijn hart afwijken. Het was in de tijd van Salomo's ouderdom dat zijn vrouwen zijn hart deden afwijken, achter andere goden aan**, zodat zijn hart niet volkomen was met de HEERE (JHWH), zijn God, zoals het hart van zijn vader David,

We bevestigen dat Salomo met veel buitenlandse vrouwen was getrouwd, en die buitenlandse vrouwen aanbaden andere goden, wat Salomo lijkt te hebben aangezet om ook achter andere goden aan te gaan. De Bijbel vermeldt expres hoeveel vrouwen Salomo had, en dat het duidelijk niet goed met hem ging.

Tegenstanders van ons standpunt zouden tegen een paar van onze genoemde voorbeelden in kunnen gaan en hun visie vasthouden dat de twist, het verdriet, de rebellie, enz. niet *het gevolg* waren van polygamie.

We zijn het eens dat deze situaties misschien niet werden veroorzaakt door polygamie zelf of door onderlinge onenigheid tussen de vrouwen, maar dat er waarschijnlijk meerdere factoren meespeelden. Er lijkt echter een verband te bestaan tussen enkele nogal rampzalige gebeurtenissen en de gezinnen waarin polygamie plaatsvond.

Nogmaals, zoals Davidson zei:

Hoewel deze Bijbelverhalen geen expliciete veroordeling uitspreken over deze praktijk, **wordt elk verhaal op dusdanige wijze beschreven dat het de theologie van afkeuring onderstreept."**

-Richard M Davidson, Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament blz 180.

De rampzalige gevolgen die in loop van de geschiedenis van Israël samengingen met de praktijk van polygamie, hebben er misschien toe bijgedragen dat het Joodse volk deze praktijk in de eerste eeuw zo goed als heeft verlaten. Bijbelgeleerde en rabbijn, J.H. Hertz, schrijft:

Polygamie lijkt in Israël bijna te zijn verdwenen na de Babylonische ballingschap. De vroege rabbijnse literatuur veronderstelt een vrijwel monogame samenleving; en van de 2.800 leraren die in de Talmudim worden genoemd, wordt er naar verluidt slechts één genoemd die twee vrouwen heeft gehad. In de uit de vierde eeuw afstammende Aramese parafrase (Targum) van het boek Ruth, weigert de bloedverwant (IV, 6) om Ruth te 'verlossen' door te zeggen: **"Ik kan niet met haar trouwen, omdat ik al getrouwd ben; Ik heb niet het recht om nog een vrouw te nemen, anders leidt dit bij mij thuis tot onrust"**. Een dergelijke parafrase zou zinloos zijn als ze niet het algemene gevoel van de mensen over deze kwestie weerspiegelde.

-J.H. Hertz, Pentateuch & Haftorahs, blz. 932

Wat hier echt belangrijk is om op te merken - en mis dat niet - is dat de Targum heel specifiek vermeldt dat de bloedverwant niet kon trouwen omdat hij al getrouwd was. Niet alleen dat, maar kijk eens naar zijn verdere redenering, "anders leidt dit bij mij thuis tot onrust." Die taal houdt rechtstreeks verband met Leviticus 18:18, waarin het trouwen met een ander rivaliteit zou veroorzaken onder de vrouwen. Dit toont aan dat de algemene interpretatie van Leviticus 18:18 niet beperkt was tot alleen maar letterlijke zussen, maar een instructie is om geen extra vrouw te nemen, omdat dit anders tot rivaliteit in het huishouden zou leiden.

Zoals we al eerder vermeldden, verboden sommige sekten van het Jodendom in de eerste eeuw, zoals de Qumran-gemeenschap, deze praktijk in z'n geheel. En dat niet alleen, maar zoals we eerder vermeldden, bevestigt ook het apostolisch onderwijs uit de eerste eeuw de onveranderlijke monogamie heel consequent als Gods ontwerp voor het huwelijk.

Dit is wat we tot nu toe hebben vastgesteld:

Ten eerste is polygamie, net als homoseksualiteit en overspel, een duidelijke afwijking van Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk, zoals dat was vastgesteld in de schepping.

Ten tweede lijkt de Bijbel de praktijk van polygamie eigenlijk expliciet te verbieden.

En ten derde, in plaats van dat de Bijbel het onderschrijft, lijkt polygamie in een negatief daglicht te staan en wordt het daarom door de hele Bijbel heen ontmoedigd.

Voordat we verder gaan met ons volgende punt, is het belangrijk dat we de zaak van de bijvrouwen bespreken, aangezien het in verband staat met dit onderwerp. Het was in de oudheid niet ongebruikelijk dat mannen naast vrouwen ook bijvrouwen hadden, en we zien zelfs enkele mannen in de Bijbel die bijvrouwen hadden. We zullen dit probleem uitgebreider gaan bespreken in een latere studie, maar hier is een korte samenvatting van het probleem:

Soms verwijst de term "bijvrouw"- *piylegesh* in het Hebreeuws - naar een wettige vrouw met wie een man trouwt na de dood van zijn eerste vrouw. Dit is het geval met Ketura, die in Genesis 25:1 de "vrouw" van Abraham wordt genoemd, maar in 1 Kronieken 1:32 zijn "bijvrouw". Zoals we al hebben vermeld, is er niets mis met een man die een monogaam huwelijk aangaat met een vrouw na een scheiding of de dood van zijn eerste vrouw.

Maar meestal verwijst deze term naar een vrouw die een man zou nemen zonder enige wettelijke vastlegging. Ze zou zichzelf vrijwillig verkopen als dienstmaagd aan een Hebreeuws gezin met het oog op het seksuele genot van de man en om kinderen te krijgen in het geval van onvruchtbaarheid. We zien dit bij Jacob die twee bijvrouwen had, Bilha en Zilpa, naast zijn vrouwen, Rachel en Lea. In de oudheid had een bijvrouw niet dezelfde wettelijke status als een echte wettige echtgenote.

Veel van de argumenten die we in deze studie hebben aangehaald om Gods afkeuring van polygamie aan te tonen, kunnen we ook toepassen op het hebben van bijvrouwen. Bijvoorbeeld:

- 1) De ideale situatie, zoals die de schepping werd vastgelegd, is één man en één vrouw, wat meerdere seksuele partners tegelijkertijd dus uitsluit, of ze nu officiële 'echtgenotes' zijn in de ogen van de oude samenleving van het Nabije Oosten of niet.
- 2) Met betrekking tot Leviticus 18:18, is één van de belangrijkste redenen voor het gebod, het voorkomen van rivaliteit en strijd, die ontstaat wanneer vrouwen strijden om de aandacht en liefde van dezelfde man. Elke seksuele relatie met meerdere vrouwen leidt hoogstwaarschijnlijk tot een dergelijke rivaliteit. De schade die de Wet wil voorkomen, geldt dus zowel voor het hebben van bijvrouwen als voor polygamie.
- 3) Het hebben van bijvrouwen en polygamie worden naast elkaar en door de hele Bijbel heen in een negatief daglicht gezet en lijken daarom te worden ontmoedigd.

Dus net als polygamie willen we aangeven dat het hebben van bijvrouwen tegen de wil van God ingaat. Het genuanceerde verschil is dat het hebben van bijvrouwen eigenlijk kan worden geclassificeerd als een soort hoererij - dat wil zeggen: “onwettige seksuele activiteit”, waaronder ook seksuele relaties buiten het huwelijksverbond vallen. Zoals we hebben vermeld in het eerste deel van deze serie, **“Is de Bijbel Misogynistisch”**, hebben we geleerd dat we alleen van de seksuele gemeenschap mogen genieten binnen de grenzen van een toegewijde verbondsrelatie tussen één man en één vrouw. Aangezien bijvrouwen worden gezien als het hebben van een lagere status dan die van een wettige echtgenote, schendt de praktijk van bijvrouwen de heiligheid van de seksuele verbintenis tussen man en vrouw.

Zoals we al aangaven, zal dit onderwerp nog een keer in een eigen studie worden behandeld, maar voor nu is het duidelijk dat de praktijk van het hebben van bijvrouwen in het Oude Nabije Oosten, zeker geen ondersteuning geeft aan de gedachte dat God een dergelijke praktijk goedkeurt, laat staan dat Hij polygamie goedkeurt.

Laten we nu verder gaan met ons vierde punt: hoe we de passages, waarin God polygamie lijkt goed te keuren, verkeerd worden begrepen.

Ondanks alles wat we al hebben besproken, zullen sommige mensen nog steeds volhouden dat de Bijbel leert dat God de praktijk van polygamie op zijn minst impliciet toestaat en misschien zelfs goedkeurt. Ter ondersteuning van deze bewering wordt een aantal Bijbelpassages aangehaald. Onze stelling is echter dat deze passages verkeerd worden begrepen. Als we ze in de context lezen, zien we dat ze op geen enkele manier suggereren dat God deze handelswijze goedkeurt.

Laten we ons gaan bezighouden met de belangrijkste argumenten en passages die worden gebruikt voor de ondersteuning van de pro-polygamie-positie.

De eerste tekst waar we naar zullen kijken is Exodus 21:

Exodus 21:7-11

Wanneer iemand zijn dochter als slavin verkoopt, dan mag zij niet vertrekken zoals de slaven vertrekken. Als zij slecht bevalt in de ogen van haar meester, die haar voor zichzelf bestemd had, moet hij haar laten vrijkopen. Hij heeft niet het recht haar aan een vreemd volk te verkopen, omdat hij haar ontrouw geworden is. Maar als hij haar voor zijn zoon bestemt, moet hij haar behandelen volgens de bepaling voor de dochters. **Als hij voor zichzelf nog een andere vrouw neemt**, mag hij haar niet tekortdoen wat betreft voedsel, kleding en huwelijksgemeenschap (onah). Als hij deze drie dingen niet voor haar doet, mag zij vertrekken, voor niets, zonder losgeld.

Er is absoluut veel verwarring over deze passage. Het valt buiten het bestek van deze studie om alle moeilijke vragen die uit deze verzen naar voren komen te behandelen - met name de regels rondom slavernij - maar als je meer informatie over dat onderwerp wilt, behandelen we deze en andere teksten in onze studie: **“Slavernij en de Bijbel”**.

Voorlopig gaan we ons concentreren op een paar specifieke punten. Wanneer er in de passage wordt gezegd dat de man **“voor zichzelf nog een andere vrouw neemt”**, wordt aangenomen dat dit verwijst naar een andere vrouw, **naast** de jonge dienstmaagd die eerder in deze tekst werd genoemd. Daarom wordt betoogd dat deze passage polygamie toelaat.

Als je deze tekst echter zorgvuldig leest, is het duidelijk dat deze wetten werkelijk niets te maken hebben met polygamie! Het zorgvuldig lezen van de tekst laat zien dat deze wetten betrekking hebben op wat er moet gebeuren als een verloving mislukt.

Samenvattend, als de meester besluit om niet met de dienstmaagd te trouwen, is de eerste oplossing dat ze kan worden vrijgezet - dat wil zeggen: worden vrijgekocht.

Als alternatief is er de mogelijkheid dat zij met de zoon van de meester kan trouwen als ze dat wil. Als dit gebeurt, moet de meester haar niet als slavine (dienaressen) behandelen, maar als zijn dochter.

Als ze niet wordt vrijgezet en als ze niet met de zoon van de meester trouwt, en als de meester besluit dat iemand anders met haar kan trouwen, moet de meester haar nog steeds in haar basisbehoeften voorzien. Als hij haar niet voorziet in wat ze nodig heeft, kan de dienstmaagd vertrekken en moet zij worden gezien als vrije vrouw en kan hij haar niet verkopen.

Deze instructies in de Torah gaan volledig over het behartigen van de belangen van de dienstmaagd, zodat ze niet op straat belandt als de verlofingsplannen tussen haar en haar meester mislukken. Het heeft niets te maken met polygamie.

Sommigen beweren echter dat de "huwelijksrechten" van de dienstmaagd, die haar meester haar moet verlenen, te maken hebben met de echtelijke rechten - dat wil zeggen, seksueel genot. Hoewel deze interpretatie in veel Nederlandse Bijbelvertalingen lijkt te worden weergegeven, hebben sommige geleerden deze uitleg betwist. De moeilijkheid ligt bij het Hebreeuwse woord, *onah*, dat is vertaald als "huwelijksrechten". Het is gewoon moeilijk te vertalen vanwege het feit dat het maar één keer voorkomt in de gehele Bijbel.

Theoloog Paulus Copan stelt dat "onderdak" of mogelijk "olie", nauwkeuriger alternatieven zijn voor "huwelijksrechten":

Het probleem met de vertaling "huwelijksrechten" (*onah*) is het volgende: het is een slag in het lucht met een woord dat maar één keer wordt gebruikt in het Oude Testament. Woorden die één keer voorkomen, zijn vaak lastig te hanteren en vertalers moeten voorzichtig te werk gaan. Sommige geleerden hebben wat meer waarschijnlijke mogelijkheden aangedragen. Dit woord kan bijvoorbeeld in verband worden gebracht met een woord voor olie (of mogelijk zalven) [...] Er is echter een nog meer aannemelijke weergave beschikbaar. De wortel van dit woord wordt geassocieerd met het idee van woning of wonen (*ma'on*, *me'onah*); bijvoorbeeld: "God is een woning", of de hemel is Gods heilige "woning" (Deut. 33:27; 2 Kron 30:27). We kunnen met meer vertrouwen concluderen dat hier huisvesting of onderdak (maar mogelijk olie) meer in het verschiets liggen, en niet huwelijksrechten. De dienstmaagd moet dus worden voorzien van de basisbehoeften: voedsel, kleding en onderdak / onderdak.

-Paulus Copan, Is God a Moral Monster: Making Sense of the Old Testament God, blz. 115

Een ander bezwaar tegen het simpelweg lezen van deze passage is dat er wordt aangegeven dat de meester een "zoon" heeft. Daarom, zo wordt er betoogd, moet hij getrouwd zijn en is hij op zoek naar een tweede vrouw. Die veronderstelling gaat echter gewoon verder dan het bewijs. Andere meer redelijke opties zijn dat de eerste vrouw van de meester is overleden of dat hij is gescheiden. Er is hier geen reden om aan te nemen dat er polygamie in beeld is.

Dit is ongetwijfeld een moeilijke passage, en we hopen er in een toekomstige studie dieper op in te gaan. Zoals we eerder aangaven, spreken we meer over het aspect van slavernij, in deze passage, in onze studie: "**Slavernij en de Bijbel**". Wat betreft de kwestie van polygamie, in deze tekst, kunnen we verder gaan.

De tweede passage waar we naar zullen kijken is Deuteronomium 17:17, waar staat:

Deuteronomium 17:17

Ook mag hij voor zichzelf **niet veel vrouwen nemen**, anders zal zijn hart afwijken. Hij mag voor zichzelf ook niet al te veel zilver en goud nemen.

Het gebod om "niet veel vrouwen te nemen" is één van de vele geboden die aan koningen van Israël worden gegeven. Dit wordt vaak geïnterpreteerd als dat God een koning verbiedt om met een buitensporig groot aantal vrouwen te trouwen, maar dat er impliciet staat dat polygamie voor koningen op een gematigd niveau is toegestaan. Met andere woorden, er wordt gezegd dat een koning met meerdere vrouwen mag trouwen, maar niet teveel.

Wanneer we dit vers afzonderlijk bekijken, vanwege het onnauwkeurige taalgebruik dat we tegenkomen, is er eenvoudigweg niet genoeg bewijs om te zeggen dat dit vers polygamie verbiedt. Maar als we dit vers in zijn onmiddellijke context lezen, komen we iets interessants tegen. Overweeg eens de verzen die er onmiddellijk op volgen:

Deuteronomium 17:18-20

... als hij op de troon van zijn koninkrijk zit, **dat hij voor zichzelf op een boekrol een afschrift van deze wet schrijft**, vanuit de rol die onder het toezicht van de Levitische priesters is. Dat moet bij hem zijn en **hij moet er alle dagen van zijn leven in lezen** om de HEERE (JHWH), zijn God, te leren vrezen en **om alle woorden van deze wet en deze verordeningen in acht te nemen door ze te houden**, opdat zijn hart zich niet verheft boven zijn broeders, opdat **hij niet afwijkt van het verbod**, naar rechts of naar links en opdat hij zijn dagen verlengt in zijn koninkrijk, hij en zijn zonen, temidden van Israël.

Net als zijn medeburgers moest de koning de Torah volgen. Hij moest zijn eigen exemplaar van de Torah schrijven en die bestuderen, zodat Hij zich niet van de geboden van God zou afkeren. En zoals we eerder hebben vastgesteld in deze studie, lijkt één van deze geboden van God polygamie te verbieden!

Aangezien het rechtvaardige gedrag van de koning als voorbeeld moest dienen voor de natie Israël, kunnen we daaruit redelijkerwijs concluderen dat Deuteronomium 17:17 het soortgelijke verbod op polygamie handhaaft dat in Leviticus 18:18 aan het gehele volk van God is gegeven. En aangezien deze geboden waren opgesteld zodat de koning zichzelf niet superieur zou voelen aan de andere Israëlieten of zichzelf boven de Wet van God zou stellen, moet de frase in vers 17 "**hij mag voor zichzelf niet veel vrouwen nemen**" in dat licht worden begrepen. Dat wil zeggen, het is de koning verboden om meer vrouwen te hebben dan de gewone Israëlieten - namelijk niet meer dan één.

Als het de bedoeling was dat dit vers *alle* polygamie moest verbieden, dan zouden sommigen kunnen zeggen dat het duidelijker neergezet had moeten worden. Echter, zoals dr. Gordon P. Hugenberger uitlegt:

Men kan tegenwerpen dat dit verbod duidelijker zou zijn geweest als er gewoon had gestaan dat "de koning geen tweede vrouw zal nemen" of "niet meer dan één vrouw zal hebben", enz. Gezien het onmiskenbare recht om te hertrouwen na een echtscheiding of het overlijden van één van de echtgenoten, kan de uitdrukking zoals die in 17:17 staat opgeschreven, als voldoende worden gezien.

-Gordon P. Hugenberger, "Marriage as a Covenant: A Study of Biblical Law & Ethics Governing Marriage, Developed from the Perspective of Malachi," blz. 120, n. 137

Met andere woorden, erop aandringen dat het taalgebruik van vers 17 nauwkeuriger had moeten zijn om het verbod op polygamie aan te duiden, houdt geen rekening met iemands recht om een andere vrouw te nemen na een echtscheiding of het overlijden van de eerste echtgenote. Daarom staat de tekst van vers 17 dit recht toe, terwijl het tevens polygamie verbiedt, zoals we duidelijk kunnen zien als we het in de context lezen.

De derde tekst waar we naar zullen gaan kijken is Deuteronomium 21:15-17, waar staat:

Deuteronomium 21:15-17

Wanneer een man twee vrouwen heeft, de een geliefd en de ander minder geliefd, en zowel de geliefde als de minder geliefde baren zonen bij hem, en de eerstgeborene zoon is van de minder geliefde, dan moet het op de dag dat hij zijn zonen laat erven wat hij heeft zó zijn dat hij het erfdeel van de eerstgeborene niet aan de zoon van de geliefde geeft, in plaats van de zoon van de minder geliefde, die de eerstgeborene is. Voorzeker, hij moet de eerstgeborene, de zoon van de minder geliefde, erkennen door hem het dubbele deel te geven van alles wat bij hem aangetroffen wordt. Hij is immers de eerste vrucht van zijn mannelijkheid, hij heeft het eerstgeboorterecht.

Er wordt beweerd dat, aangezien deze wet een polygame relatie regelt, God dit daarom goedkeurt. Nogmaals, dat is een onjuiste aanname.

Om een voorbeeld te geven, hetzelfde zou kunnen worden gezegd van Deuteronomium 23:18, dat verbiedt dat het loon van een prostituée wordt gebruikt om een gelofte af te betalen. Het bestaan van deze wet legitimeert prostitutie zeker niet! Op dezelfde manier legitimeert het bestaan van een wet, die de rechten van de eerstgeborene in een niet-zo ideale situatie beschrijft, - wanneer een man twee vrouwen heeft - de polygamie niet.

Het vierde argument waar we naar zullen kijken, is gebaseerd op Gods instructies betreffende het zwagerhuwelijk in Deuteronomium 25: 5-10. Deze wet stelt dat wanneer een echtgenoot kinderloos sterft, zijn broer of naaste familielid de weduwe van de overleden echtgenoot moet huwen, zodat de eerstgeborene uit dit huwelijk de wettige erfgenaam van de overleden echtgenoot zou zijn.

Er wordt aangevoerd dat aangezien deze passage een gehuwde broer niet expliciet vrijstelt van zijn zwagerplicht, het theoretisch mogelijk is dat deze wet vereist dat een getrouwde broer een extra vrouw neemt.

Je zou kunnen zeggen dat dit een *theoretische* mogelijkheid is, maar als we kijken naar het feitelijke bewijs dat deze wet in de praktijk wordt uitgevoerd, zien we iets anders.

We zien dat de praktijk van het zwagerhuwelijk slechts twee keer in de Bijbel wordt gebruikt - met Tamar en bij Ruth. In beide gevallen zijn ze hertrouwd met mannen die nog geen vrouw hadden.

Het is belangrijk om ook te begrijpen dat deze wet niet voor niets is gegeven, maar moet worden gezien in het licht van al het andere dat de Torah over dit onderwerp zegt. Er zijn duidelijke uitzonderingen op deze wet, ook al worden die niet expliciet vermeld.

Toen Tamar's echtgenoot Onan bijvoorbeeld stierf, kreeg ze te horen dat ze weduwe moest blijven totdat Onans broer, Sela, oud genoeg was om met haar te trouwen. Maar een vrijstelling voor leeftijd staat nergens in de Wet. We kunnen daarom redelijkerwijs concluderen dat er andere vrijstellingen kunnen zijn, zelfs als deze niet expliciet in de tekst worden vermeld. En aangezien we in Leviticus 18:18 al hebben aangetoond hoe de Torah polygamie waarschijnlijk verbiedt, kunnen we redelijkerwijs concluderen dat deze wet gehuwde familieleden vrijstelt van deze plicht.

We geven toe dat aangezien de passage niet alle situaties behandelt waarin de zwagerplicht al dan niet van toepassing is, iemand *zou kunnen* beweren dat polygamie is toegestaan, maar die conclusie lijkt het minst waarschijnlijk. Het is *hoogstens* de zeldzame uitzondering op de regel en alleen toegestaan in zeer specifieke omstandigheden.

Dit kan worden vergeleken met het principe dat het verbreken van de Sjabbat is toegestaan om een leven van een mens of een dier te redden. Die specifieke situaties, waarin het verbreken van de Sjabbat nodig kan zijn om een leven te redden, geven geen toestemming voor het verbreken van de Sjabbat in het algemeen. Evenzo, hoewel het theoretisch mogelijk is dat polygamie in uiterst zeldzame omstandigheden wordt toegestaan, suggereert die mogelijkheid zeker niet dat polygamie in andere situaties moet worden goedgekeurd.

Hoe dan ook, dit gebod moet worden begrepen in het licht van al het andere dat de Bijbel over dit onderwerp zegt. En aangezien de Bijbel duidelijk maakt dat polygamie tegen de wil van God ingaat, is het redelijk om te concluderen dat gehuwde familieleden vrijgesteld zijn van de zwagerplicht.

Het vijfde argument dat we zullen bekijken, is de bewering dat Mozes zelf tegelijkertijd twee vrouwen had. Daarom wordt betoogd dat Mozes geen geboden van God had kunnen geven die polygamie verbood, aangezien Mozes zelf een polygame relatie had.

Maar is deze bewering waar? De suggestie dat Mozes een polygamist is, is gebaseerd op de veronderstelling dat de vrouw van Mozes, Zippora, een Midianitische was (Exodus 2:21; 4:25; 18: 2), en een andere vrouw, die in Numeri 12:1 wordt genoemd, een "Cusjitische vrouw" was.

Er is echter simpelweg geen bewijs voor deze veronderstelling. De meest waarschijnlijke verklaring is dat de Cusjitische vrouw verwijst naar Zippora. In de Wycliff Bible Encyclopedia merkt John Rea op:

Het is mogelijk dat Zippora, een Midianitische, ook Cusjitisch werd genoemd, want Midian omvatte een deel van NW-Arabië waar enkele Cusjitische stammen woonden. Bovendien werd ze misschien een Cusjitische genoemd omdat haar huidskleur misschien donkerder was dan die van de meeste Israëlieten.

-John Rea, "Zipporah," Wycliff Bible Encyclopedia, 2:1848-49

Dit kan verder worden bevestigd in Habakuk 3:7, waar Kusjan en Midian in synoniem parallellisme voorkomen, wat suggereert dat de termen misschien naar hetzelfde gebied verwezen.

De kwestie in Numeri 12 is dat Miriam en Aäron denigrerend over Zippora spraken omdat ze, volgens het volgende vers, gefrustreerd waren over het leiderschap van Mozes en waarschijnlijk jaloers waren op de invloed die Zippora had op Mozes als zijn vrouw. Haar een "Cusjitische vrouw" noemen, was een poging om haar te vernederen en Zippora te de-personaliseren. Daarom dienden ze een aanklacht in tegen Mozes voor het trouwen met een niet-Hebreeër.

Hoe het ook zij, de tekst bewijst zeker niet dat Mozes meer dan één vrouw had. De enige manier om tot een dergelijke conclusie te komen, is door een reeks ongegronde aannames.

Het zesde argument dat we gaan bekijken is de suggestie dat koning David, een 'man naar Gods hart', polygamie bedreef; daarom moet God het toestaan, of het zelfs goedkeuren.

Er zijn echter verschillende redenen om die redenering te verwerpen. Ten eerste, toen God David zalfde als de toekomstige koning en hem in 1 Samuël 13:14 "een man naar zijn eigen hart" noemde, was David nog geen polygamist en waarschijnlijk nog steeds vrijgezel.

Bovendien weet iedereen dat David vreselijke zonden heeft begaan - waaronder overspel en moord. Dus deze verklaring impliceert zeker niet dat God alle gedragingen van David goedkeurt, en daarom kunnen we dit niet gebruiken om te suggereren dat God de polygamie van David goedkeurde.

Waarom zien we nooit dat JHWH iemand bestraft voor de zonde van polygamie?

God bestraft niet altijd elke zonde die iedereen begaat, maar dat betekent niet dat JHWH het toestaat.

We lezen bijvoorbeeld dat Simson hoererij pleegde met een prostituée:

Richteren 16:1

Simson ging naar Gaza en zag daar een vrouw die een hoer was, en ging bij haar binnen.

We zien niet dat JHWH Simson bestraft.

Toen Kaïn een moord pleegde, kreeg hij vooraf een persoonlijke waarschuwing (Genesis 4:6-7) en meteen een straf (Genesis 4:9-12). Maar enkele generaties later doodde Lamech, de eerste polygamist, een man en schepte erover op (Genesis 4: 23-24); toch wordt er nergens vermeld dat hem is overkomen.

We kunnen uit wat er niet wordt verteld, niet aannemen dat er niets is gebeurd of zal gebeuren. Als de Schrift er niets over zegt, kun je alleen maar zeggen dat God het niet heeft verteld, en dat we het niet weten. We kunnen God geen woorden in Zijn mond leggen.

Spreuken 30:6

Voeg niets toe aan Zijn woorden, anders zal Hij u straffen, omdat u een leugenaar zou blijken te zijn.

Sommigen wijzen misschien naar 2 Samuël 12, waar God Nathan naar David had gezonden met een boodschap van terechtwijzing. Er wordt beweerd dat het woord van Nathan duidelijk maakt dat God de polygamie van David goedkeurde:

2 Samuël 12:7-8

Toen zei Nathan tegen David: U bent die man! Zo zegt de HEERE (JHWH), de God van Israël: **Ik heb u tot koning gezalfd over Israël en Ik heb u uit Sauls hand gered. Ik heb u het huis van uw heer gegeven, en bovendien de vrouwen van uw heer in uw schoot. Ja, Ik heb u het huis van Israël en Juda gegeven. En als dat te weinig was geweest, zou Ik u nog wel meer gegeven hebben.**

Sommigen zeggen misschien: "Kijk, God gaf de vrouwen van Saul aan David! Hoe kan God tegen polygamie zijn als Hijzelf aan David meerdere vrouwen gaf?"

Er zijn echter wat problemen met dit argument.

Ten eerste, waarom gaan we ervan uit dat David met de vrouwen van Saul - die God hem had gegeven, - was getrouwd? Er is geen enkel bewijs om dat te suggereren.

Het is veel aannemelijker dat het feit dat God het huis en de vrouwen van Saul in de armen van David schenkt, er alleen maar op duidt dat het gehele bezit van Saul werd overgedragen aan de zorg van David. Er staat helemaal niets in de tekst dat een huwelijk suggereert.

Ten tweede, slechts een paar verzen later - in vers 11 - zegt God dat hij Davids vrouwen aan een bekende van David zal 'geven', die dan met hen zou slapen:

2 Samuël 12:11 (WV)

Zo spreekt de HEER (JHWH): Voorwaar, uit uw eigen huis ga Ik ongeluk over u brengen; Ik zal uw vrouwen onder uw ogen van u afnemen en ze aan iemand geven die dichtbij u staat; op klaarlichte dag zal die met uw vrouwen gaan slapen.

Zoals we uit de rest van het verhaal weten, bleek deze 'bekende', aan wie God de vrouwen van David zou geven, Davids eigen zoon Absalom te zijn.

Absalom die met de vrouwen van David sliep, was niet alleen overspel, maar ook incest. Daarom, als we zeggen dat de 'schenking' van de vrouwen van Saul aan David een goedkeuring is van polygamie - ervan uitgaande dat David met de vrouwen van Sauls trouwde, waar wederom geen bewijs voor is - dan zouden we diezelfde logica kunnen worden gebruikt om te zeggen dat het 'geven' van de vrouwen van David aan Absalom een goedkeuring is voor incest en overspel. Maar dat zou natuurlijk absurd zijn!

Ten derde had David niet eens met de vrouwen van Saul kunnen trouwen, want naast het overtreden van Gods Wet tegen polygamie zou hij ook een anti-incestwet hebben overtreden. Zoals we in 1 Samuël 14:50 kunnen lezen, was één van de vrouwen van Saul Ahinoam, de moeder van Davids vrouw Michal. Leviticus 18:17 verbiedt het trouwen met je schoonmoeder. Deze passage geeft dus absoluut geen enkele ondersteuning aan de opvatting dat God polygamie goedkeurt.

Het zevende argument waar we naar zullen kijken, is de beschuldiging dat God Zelf een polygamist is. Dit argument is gebaseerd op Ezechiël 23, een allegorie waar God wordt beschreven als Iemand die met twee zussen is getrouwd, die het verdeelde koninkrijk van Israël vertegenwoordigen - Ohola, dat Samaria vertegenwoordigt, en Oholiba, dat Jeruzalem vertegenwoordigt.

Deze allegorie werd opgeschreven met als doel om alle zonde en ontrouw van Israël aan God te beschrijven. Als je deze allegorie wilt gebruiken als bewijstekst voor polygamie dan mis je duidelijk de intentie ervan.

Bovendien begon het symbolische huwelijk tussen God en Israël ruim voordat Israël in twee koninkrijken werd verdeeld. Daarom moet heel Israël worden beschouwd als één door God gekozen volk. En niet alleen dat, maar Ezechiël spreekt in Ezechiël 37 over deze twee koninkrijken, die herenigd worden als één:

Ezechiël 37:22

Ik zal hen tot één volk maken in het land, op de bergen van Israël. Zij zullen allen één Koning als koning hebben. Zij zullen niet langer als twee volken zijn, en niet langer nog in twee koninkrijken verdeeld zijn.

Dus volgens het consequente Bijbelse getuigenis is de relatie tussen God en Israël "monogaam", ondanks de tijdelijke verdeeldheid van de natie. De allegorische boodschap van Ezechiël was gericht op de specifieke situatie van Israël op dat moment. Maar vanuit Gods perspectief en plan is Zijn volk één.

Het achtste argument waar we naar zullen kijken zou als volgt kunnen luiden: "Ondanks het feit dat de Bijbel polygamie duidelijk lijkt te veroordelen, bleef God ondanks dat toch zegen geven en werken door middel van praktiserende polygamisten zoals Abraham, Jakob en Koning David! Dus misschien is de praktijk niet ideaal, maar je kunt niet echt zeggen dat het tegen de wil van God ingaat, toch ?!"

Het antwoord is ja toch wel. Het feit dat God werkt door middel van gevallen mensen - en inderdaad blijft werken door elke gelovige, ondanks onze vele tekortkomingen - is geen argument waardoor God dit gedrag goedkeurt. Het is een bewijs van Zijn verbazingwekkende genade en barmhartigheid, *ondanks* hun gedrag (Romeinen 8:28)

Maar te midden van deze onvolmaakte situatie, veroorzaakt door mensen die tegen Zijn wil ingaan, lezen we in Gods Torah dat Hij speciale zorg besteedde aan de bescherming van de slachtoffers van polygamie, zoals Hagar en Ismaël. Zoals we hebben gezien, gaf God zelfs wetten die opkomen voor hun belangen, zoals de eerstgeboren zoon, in Deuteronomium 21, die werd geboren uit de polygame ouders. Inderdaad, de natie Israël zelf werd geboren uit de twaalf zonen van Jakob, die geboren waren uit polygamie. God is absoluut in staat om dwars door de onvolmaakte situatie heen Zijn doel te verwezenlijken. En voor iedereen die de wil van God overtreedt en de vergeving van de Heer opzoekt, zijn vergeving en genezing beschikbaar.

God heeft Zijn volk niet verlaten, maar Hij roept ons nog steeds op om terug te keren naar Zijn standaard van heiligheid - zelfs met betrekking tot Zijn inzet voor het huwelijk. Nogmaals, Gods mededogen met de polygamist rechtvaardigt net zo min polygamie als Zijn mededogen met de dief de diefstal rechtvaardigt. God is barmhartig, maar Hij roept ons op tot bekering.

Tot slot, met betrekking tot de vraag: "Onderschrijft de Bijbel polygamie", hebben we het volgende geleerd:

We hebben vastgesteld dat polygamie een duidelijke afwijking is van Gods oorspronkelijke ontwerp voor het huwelijk zoals ingesteld bij de Schepping, en waar Jesjoea en Paulus het mee eens zijn.

We hebben vastgesteld dat Paulus duidelijk uitlegt dat de Torah zich tegen polygamie uitspreekt. Hij gaat zelfs zo ver dat een man niet onberispelijk is als hij met meer dan één vrouw is getrouwd.

We hebben eigenlijk vastgesteld dat de Bijbel de praktijk van polygamie in Leviticus 18:18 expliciet lijkt te verbieden, wat het standpunt van Paulus rechtvaardigt.

We hebben vastgesteld dat polygamie door de hele Bijbel heen in een negatief daglicht wordt gesteld en ontmoedigd.

Tot slot hebben we vastgesteld dat de passages waarin polygamie door God lijkt te zijn goedgekeurd, verkeerd worden begrepen.

Daarom zijn wij van mening dat het antwoord op deze vraag een duidelijk NEE is. Polygamie werd nooit goedgekeurd, niet in het verleden en evenmin nu. Onze conclusie is, voor wat het ook waard is, dat de Bijbel het zelfs verbiedt, en dat het in strijd is met de wil van God en Zijn inzet voor het huwelijk.

We hopen dat deze studie je tot zegen is geweest. Vergeet niet om alles te blijven onderzoeken.

Sjalom

Voor meer informatie over dit onderwerp of ander onderwijs, bezoek ons op www.testeverything.net (Engelstalig onderwijs)

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)